

**Županijska
udruga slijepih
SPLIT**

PRIRUČNIK

Smjernice za volontere Županijske udruge slijepih Split

**Financijski
podrška**

**Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva**

Smjernice za volontere Županijske udruge slijepih Split

Priručnik

Financijski
podržava

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

Županijska udruga slijepih Split je korisnik Temeljne sustavne
podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva
Split 20.06.2025.

Poglavlja

1. Dobrodošlica
2. Volontiranje u Županijskoj udruzi slijepih Split
3. Temeljna načela volontiranja
4. Na koji način udruga traži volontere i započinje s radom s novim volonterima?
5. Prava i obveze volontera i organizatora volontiranja
6. O Županijskoj udruzi slijepih Split
7. Volonterski programi u Županijskoj udruzi slijepih Split
8. Edukacija za volontere o životu slijepih osoba

1. Dobrodošlica

Zahvaljujemo Vam se od srca što ste Županijsku udrugu slijepih Split odabrali kao organizaciju u kojoj ćete volontirati, stjecati nova znanja, postati bogatiji za nova iskustva te živjeti sa spoznajom da svoje slobodno vrijeme nesebično i dobrovoljno poklanjate onima kojima je to najpotrebnije.

**„Bogat čovjek nije onaj koji mnogo ima,
već onaj koji mnogo daje!“**

U Smjernicama za volontere, dragi naši volonteri imati ćete priliku naučiti što je to volonterstvo, što to znači biti volonter i koje se sve radnje podrazumijevanju kao volontiranje. Nadalje, naučiti ćete kako proces volontiranja počinje i funkcionira u Županijskoj udruzi slijepih Split, na koji se način vodi dokumentacija o volontiranju, koja se načela o volontiranju poštuju. Osim same teme volonterstva, naučiti ćete nešto više o Županijskoj udruzi slijepih Split, kako je nastala, koja je naša misija i vizija, naši ciljevi, djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi i još mnogo toga. Pošto ćete raditi sa specifičnom skupinom, ove Smjernice za volontere sadrže i kratku edukaciju o životu slijepih osoba. Na kraju ćete pronaći razvijene volonterske programe za koje neumorno tražimo volontere i na kojima nam možete pomoći. Krenimo zajedno na putovanje zvano Volontiranje te zajedno radimo na tome da slijepim osobama poboljšamo kvalitetu života i izmamimo osmijeh na lice.

2. Volontiranje u Županijskoj udruzi slijepih Split

Jedna od aktivnosti u Županijskoj udruzi slijepih Split je razvijanje volonterstva. Trend volontiranja u Hrvatskoj nije na zavidnoj razini. Da bi se volonterstvo razvilo potrebno je mnogo promocije, kvalitetnih volonterskih programa, sajмова volonterstva da bi se broj volontera povećao i broj organizatora volontiranja.

2.1. Što je to volontiranje?

Volontiranjem se, u smislu Zakona o volonterstvu NN 58/7, 22/13, 84/21 (u daljnjem tekstu Zakon), smatra dobrovoljno ulaganje osobnog vremena, truda, znanja i vještina kojima se obavljaju usluge ili aktivnosti za dobrobit druge osobe ili za opću dobrobit, a obavljaju ih osobe na način predviđen Zakonom, bez postojanja uvjeta isplate novčane nagrade ili potraživanja druge imovinske koristi za obavljeno volontiranje, ako Zakonom nije drukčije određeno.

Dugotrajno volontiranje je ono koje volonterka i/ili volonter obavljaju najmanje 20 sati tjedno, najmanje tri mjeseca bez prekida.

2.2. Što nije volontiranje

Volontiranjem se, u smislu Zakona, ne smatra:

- dobrovoljno obavljanje usluga ili aktivnosti koje su u suprotnosti s Ustavom Republike Hrvatske, drugim propisima Republike Hrvatske te preuzetim međunarodnopravnim obvezama,
- obavljanje usluga ili aktivnosti za koje postoji uvjet isplate ili potraživanja novčane nagrade odnosno druge imovinske koristi, a koje se obavljaju bez zasnivanja radnog odnosa uređenoga Zakonom o radu,
- obavljanje poslova koji, s obzirom na narav i vrstu rada te ovlasti poslodavca, imaju obilježja poslova za koje se osniva radni odnos sukladno Zakonu o radu,
- stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa (volonterski rad) uređeno Zakonom o radu ili drugim propisima,
- obavljanje usluga ili aktivnosti koje je jedna ugovorna strana obvezna pružiti drugoj ugovornoj strani na temelju ugovora, osim ugovora o volontiranju,

- obavljanje usluga ili aktivnosti koje je jedna osoba obvezna pružiti drugoj osobi na temelju zakona ili drugih propisa,
- izvršavanje posebnih obveza sukladno sudskim odlukama i presudama,
- obavljanje usluga ili aktivnosti koje su uobičajene u obiteljskim, prijateljskim ili susjedskim odnosima,
- obavljanje usluga ili aktivnosti koje se ovim Zakonom smatraju volontiranjem ne uključuje besplatno i nepovratno davanje imovine, novca ili besplatno davanje na uporabu pokretnina i nekretnina.

2.3. Organizator volontiranja

U ovom slučaju organizator volontiranja je županijska udruga slijepih Split (u daljnjem tekstu udruga). Udruga može uključivati volontere samo u one aktivnosti koje su usmjerene ka zajedničkoj dobrobiti. Udruga Izrađuje programe volontiranja koji utvrđuje potrebu za uključivanjem volontera, vrstu aktivnosti, odnosno usluga, način i postupak pružanja tih usluga te druge elemente od važnosti za provedbu programa volontiranja.

U udruzi su imenovane dvije koordinatorice volontiranja:

- Ivana Mitar ivana.mitar@udrugaslijepih.hr
- Sylvia Bilić sylvia.bilic@udrugaslijepih.hr

Koordinatorice volontiranja su zadužene za učinkovito upravljanje programima volontiranja, nadgledaju uključivanje volontera u organizaciju, osiguravaju kvalitetu procesa upravljanja volonterima, usmjeravaju interakciju volontera između svih unutarnjih i vanjskih dionika organizacije te su odgovorne za dokumentiranje i osiguravanje priznanja volonterskog doprinosa i ispunjenje ciljeva udruge.

Udruga je korisnik volontiranja koja prima usluge volontera.

3. Temeljna načela volontiranja

3.1. Načelo zabrane diskriminacije volontera i korisnika volontiranja

Udruga kao organizator volontiranja postupa prema volonterima u skladu s načelom jednakih mogućnosti za sve osobe bez obzira na: dob, rasu, boju kože, jezik, vjeru, spol, spolnu orijentaciju, rod i rodno izražavanje, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovinsko stanje, naobrazbu, društveni položaj, bračno stanje, obiteljske obveze, članstvo ili ne članstvo u političkoj stranci, udruzi ili sindikatu, tjelesne ili duševne poteškoće ili oboljenja i druge osobne karakteristike ako drukčije ne proizlazi iz prirode volonterske aktivnosti, mogućnosti same volonterke ili volontera.

Udruga i volonterka ili volonter dužni su postupati prema članovima udruge i drugim fizičkim osobama odnosno korisnicima volontiranja prema načelu jednakih mogućnosti za sve osobe bez obzira na: dob, rasu, boju kože, jezik, vjeru, spol, spolnu orijentaciju, rod i rodno izražavanje, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, imovinsko stanje, naobrazbu, društveni položaj, bračno stanje, obiteljske obveze, članstvo ili ne članstvo u političkoj stranci, udruzi ili sindikatu, tjelesne ili duševne poteškoće ili oboljenja i druge osobne karakteristike.

3.2. Načelo zaštite korisnika volontiranja

Udruga je kao organizator volontiranja dužna posvetiti osobitu pozornost izboru i edukaciji volontera koji volontiraju sa sljedećim skupinama korisnika volontiranja: djecom, osobama s invaliditetom, osobama s teškoćama u razvoju, starim i nemoćnim osobama, bolesnim osobama ili osobama koje su potpuno ili djelomice lišene poslovne sposobnosti, uz posjedovanje osobnih znanja, iskustava i sposobnosti za rad s tim skupinama korisnika volontiranja.

Volontiranje kojim se pružaju usluge djeci, osobama s invaliditetom, osobama s teškoćama u razvoju, starim i nemoćnim osobama, bolesnim osobama ili osobama koje su potpuno ili djelomice lišene poslovne sposobnosti zabranjeno je:

- osobama kojima traje sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja ili obveznog liječenja od ovisnosti ili zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti koja je u vezi s djelatnosti volontiranja,

– osobama pravomoćno osuđenima za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa, protiv braka, obitelji i mladeži te osobama prema kojima je izrečena prekršajnoppravna sankcija propisana Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji.

3.3. Načelo zabrane iskorištavanja volontera

Zabranjeno je volontiranje kojim se zamjenjuje rad koji obavljaju radnici zaposleni u skladu sa Zakonom o radu kao i volontiranje koje zamjenjuje poslove koje obavljaju izvršitelji poslova na temelju ugovora o djelu.

Zabranjeno je volontiranje u trajanju duljem od 40 sati tjedno u razdoblju duljem od šest mjeseci bez prekida od najmanje šest mjeseci.

Zabranjeno je volontere iskorištavati i zloupotrebljavati u svrhu stjecanja ili povećanja profita.

3.4. Načelo zaštite maloljetnih volontera

Maloljetna osoba s navršenih 15 godina i starija maloljetna osoba može sklopiti ugovor o volontiranju i volontirati samo uz pisanu suglasnost zakonske zastupnice ili zastupnika.

Maloljetni volonteri smiju volontirati isključivo na aktivnostima primjerenima njihovoj dobi, tjelesnom, psihičkom i moralnom stupnju razvoja i vještinama koje ne predstavljaju rizik za njihovo zdravlje, razvoj i uspjeh u izvršavanju školskih obveza.

Volontiranje maloljetnih volontera obavlja se uz obvezni nadzor i podršku koordinатора volontera u udruzi, korisnika volontiranja, zakonskih zastupnika maloljetnih volontera te drugih odraslih osoba. Udruga mora osobitu pozornost posvetiti zaštiti dobrobiti, zdravlja i ćudoređa maloljetnih volontera.

Maloljetni volonteri ne smiju biti izloženi:

- volontiranju izvan granica Republike Hrvatske bez suglasnosti zakonske zastupnice ili zastupnika te bez pratnje zakonske zastupnice ili zastupnika ili organizatora volontiranja,
- dugotrajnom volontiranju,
- volontiranju povezanom s teškim tjelesnim naporom ili rizicima koji ugrožavaju ili bi mogli ugroziti njihov život, zdravlje, ćudoređe, razvoj ili izvršavanje školskih obveza.

Maloljetni volonteri imaju sva prava volontera određena Zakonom.

3.5. Načelo zaštite osoba djelomično i potpuno lišenih poslovne sposobnosti

Osoba djelomično lišena poslovne sposobnosti može volontirati u dijelu preostale poslovne sposobnosti, ako posjeduje potpunu ili preostalu radnu sposobnost, uz pisanu suglasnost skrbnika i nadležnog centra za socijalnu skrb.

Zabranjeno je volontiranje osobi potpuno lišenoj poslovne sposobnosti.

3.6. Načelo besplatnosti volontiranja

Volonterka ili volonter ne može volontiranje uvjetovati ispunjenjem neke činidbe (davanja, činjenja, propuštanja ili trpljenja) ili stjecanjem imovine, novčane nagrade ili koristi.

Novčanom nagradom ili imovinskom koristi za volontere **ne smatraju** se sljedeće **novčane naknade troškova volontiranja**:

- računom potvrđene novčane naknade isplaćene za plaćanje radne odjeće, opreme i predmeta za zaštitu potrebnih za volontiranje,
- računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova putovanja, smještaja i prehrane koji nastanu u vezi s volontiranjem,
- računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova prehrane, zbrinjavanja i obuke životinje u vlasništvu volontera koja sudjeluje u aktivnostima volontiranja,
- novčane naknade isplaćene u svrhu plaćanja medicinskih usluga i cjepiva primljenih u svrhu obavljanja volontiranja,
- novčane naknade isplaćene za troškove edukacije izvan školskog sustava potrebne za volontiranje,
- računom potvrđene novčane naknade isplaćene u svrhu troškova koji nastanu u vezi s izvršavanjem volonterskih usluga i aktivnosti,
- novčane naknade isplaćene za premije osiguranja volonterke ili volontera za slučaj smrti, tjelesne ozljede ili profesionalne bolesti tijekom volontiranja, odnosno novčane naknade u svrhu osiguranja odgovornosti za štetu nastalu kod organizatora volontiranja ili treće osobe,
- džeparac za putovanja isplaćen volonterima, uz uvjet da iznos džeparca ne premašuje iznos dnevnica propisanih za državne službenike,
- novčana sredstva isplaćena u svrhu naknade troškova pribavljanja dokumenata ili plaćanja pristojbi nužnih za omogućavanje volontiranja,
- računom potvrđene novčane naknade isplaćene za druge troškove koji nastanu u vezi s obavljanjem volonterskih usluga i aktivnosti,
- isplaćeni novčani iznosi dobitnicima Državne nagrade za volontiranje.

3.7. Načelo dobrovoljnosti i solidarnosti volontiranja

Volontiranje je dobrovoljno i solidarno obavljanje aktivnosti ili usluga slobodnom voljom volonterke ili volontera.

3.8. Načelo transnacionalnosti volontiranja

Državljeni Republike Hrvatske koji volontiraju u inozemstvu imaju sva prava i obveze predviđene Zakonom i preuzetim međunarodnopravnim obvezama.

Organizator volontiranja je obavezan ugovoriti prava iz ovoga Zakona za državljane Republike Hrvatske koji će volontirati u inozemstvu.

Stranci i osobe kojima je priznat status azilanata mogu volontirati u Republici Hrvatskoj sukladno odredbama Zakona o volonterstvu, Zakona o strancima, Zakona o azilu i drugim propisima Republike Hrvatske te preuzetim međunarodnopravnim obvezama.

Stranci mogu volontirati u Republici Hrvatskoj reguliranjem boravka sukladno odredbama Zakona o strancima.

Ugovor o volontiranju koji zaključi volonterka strankinja ili volonter stranac u pisanu obliku i sukladno Zakonu smatra se dokazom o opravdanosti privremenog boravka.

4. Na koji način udruga traži volontere i započinje s radom s novim volonterima?

Udruga pronalazi nove volontere na nekoliko načina:

- putem društvenih mreža (Facebook, Instagram, i slično) na način da objavi oglas da Županijska udruga slijepih Split traži volontere. U oglasu se naznači vrsta volonterskog posla, njegovo trajanje i skupina s kojom će budući volonteri surađivati
- objavom oglasa na svojoj web stranici ili web stranicama za volontiranje kao što je Volonteka Volonterskog centra MI kao regionalnog volonterskog centra
- suradnjom sa školama, fakultetima i drugim obrazovnim ustanovama te objavom oglasa za volontiranje na njihovim oglasnim pločama
- organiziranjem javnih događanja, radionica ili prezentacija
- umrežavanjem s drugim udrugama i organizacijama
- preporukama postojećih volontera
- slanjem informativnih letaka ili plakata na javna mjesta (knjižnice, domovi kulture, trgovački centri)
- sudjelovanjem na sajmovima volontiranja i sličnim manifestacijama.

PRVI KORACI KA VOLONTIRANJU U UDRUZI

Kada se volonter javi u udrugu na temelju oglasa ili na neki drugi način, U udruzi se poduzimaju sljedeći koraci:

1. Koordinator volontiranja odgovara volonteru i zahvaljuje mu se na interesu, zatim dogovara informativni razgovor s potencijalnim volonterom (uživo, telefonom ili online, ovisno o situaciji) kako bi se volonter upoznao s radom udruge i mogućnostima volontiranja.
2. Sljedeći je korak da koordinator volontiranja predstavlja udruzi volontera i objasniti mu koje aktivnosti i zadatke može očekivati.
3. Posebno se obraća pozornost na provjeru ima li volonter posebne interese, vještine ili ograničenja.
4. Nakon razgovora o interesima volontera koordinator volontiranja upoznaje volontera o pravima i obvezama volontera, kao i pravilima udruge.

Velika se pozornost pridaje dokumentaciji za volontere, potpisivanju ugovora o volontiranju i načinu ispunjavanja dodatne dokumentacije.

Ukoliko osoba odluči postati volonter udruge, **koordinatori volontiranja organiziraju detaljnu edukaciju ili uvodnu obuku za volontera.** Kako se radi o slijepim osobama kao korisnicima volontiranja, volontere se prvo upoznaje o sljepoći, uzrocima sljepoće, načinima nastanka sljepoće, ako su zainteresirani imaju priliku isprobati simulacijske naočale i simulator sljepoće kako bi bolje razumjeli skupinu s kojom rade. Zatim se volontere educira o stereotipovima koji su u društvu prisutni, a odnose se na sljepoću, zatim se educiraju o načinima kretanja slijepih osoba: s videćom osobom, s dugim bijelim štapom i psom vodičem. Volonterima se ukazuje na specifičnostima sljepoće i na koji način je najbolje i najlakše pomoći slijepoj osobi. Volonter u svakom trenutku može postavljati pitanja na koja mu koordinatori volontiranja odgovaraju.

Poslije edukacije volonteru se dodjeljuje mentor ili osoba za kontakt koja će biti podrška volonteru.

Potom slijedi početak volontiranja i uključivanje volontera u aktivnosti i prati se njegov napredak.

4.1. Korisnici volontiranja kao fizičke osobe

Udruga okuplja slijepe osobe, odrasle slijepe osobe i djecu. Prema definiciji slijepa osoba je ona osoba koja ima ostatak vida na boljem oku do 5%. Slijepim osobama je potrebna pomoć i podrška pri kretanju i pri brojnim aktivnostima koje udruga organizira.

U nastavku ćete moći pronaći programe za koje udruga traži volontere gdje će biti opisane pojedinosti volonterskog posla.

4.2. Dokumentacija

Prema zakonu udruga je dužna voditi evidenciju o volonterima i uredno voditi evidencije, ugovore, potvrde o volontiranju i druge dokumente povezane s volontiranjem.

4.2.1. Ugovor o volontiranju

Ugovorom o volontiranju volonterka ili volonter te Udruga ugovaraju međusobna prava i obveze i specifičnosti potrebne za pojedinačnu volontersku aktivnost ili pružanje pojedine volonterske usluge.

Ugovor o volontiranju može uključivati prava, obveze te potpis i drugih ugovornih strana koje imaju posebne interese za specifični oblik volontiranja.

4.2.2. Potvrda o volontiranju

Potvrda o volontiranju sadrži: osobne podatke o volonterki ili volonteru, podatke o vremenu volontiranja, edukaciji, kratak opis volonterskih aktivnosti, te ostale specifičnosti pojedinog oblika volontiranja.

Organizator volontiranja može izdavati iskaznice, knjižice i druge dokumente radi dokazivanja volonterskog statusa, a oni se mogu smatrati potvrdom o volontiranju ako sadrže sve podatke i elemente.

4.2.3. Evidencija volonterskih sati

Evidencija volonterskih sati se u udruzi dodatno vodi u excel tablici u kojoj se unose podaci o volonteru ili volonterki datumu volontiranja raspoređenim po danima, opisu volonterskog rada, mjestu volontiranja i broju volonterskih sati raspoređenih po danima.

5. Prava i obveze volontera i organizatora volontiranja

5.1. VOLONTERI

Volonterka ili volonter ima pravo:

- na pisanu potvrdu o volontiranju,
- na sklapanje ugovora o volontiranju u pisanom obliku, ako to zatraži,
- na upoznavanje s Kodeksom i etičkim normama bitnima za pojedini oblik volontiranja,
- na prikladnu edukaciju s ciljem poboljšanja kvalitete obavljenih aktivnosti i pruženih usluga, a osobito ako to zahtijeva narav volonterskih aktivnosti i usluga koje se pružaju,
- na stručnu pomoć i podršku tijekom volontiranja,
- na upoznavanje s uvjetima volontiranja, aktivnostima koje će obavljati, uslugama koje će pružati i pravima koja im pripadaju na temelju Zakona i drugih propisa kao i općih akata organizatora volontiranja, a u slučaju sklapanja usmenog ugovora o tome daje izjavu u pisanom obliku,
- na naknadu ugovorenih troškova nastalih u vezi s volontiranjem,
- na primjerene i sigurne uvjete rada u skladu s naravi volonterskih aktivnosti koje obavlja,
- na zaštitnu opremu u skladu s naravi volonterskih aktivnosti koje obavlja i usluga koje pruža,
- upoznati se s opasnostima vezanima uz specifični oblik volontiranja koje obavlja,
- na dnevni odmor u ugovorenom trajanju,
- na zaštitu privatnosti i osobnih podataka,
- sudjelovati u odlučivanju o pitanjima u vezi s volontiranjem sukladno mogućnostima Udruge i obliku volontiranja.

Opravedana odsutnost s volontiranja ne može biti razlog za gubitak bilo kojeg prava volontera ili volonterke.

Volonterka ili volonter su obvezni:

- volontirati u skladu sa stručnim propisima i etičkim pravilima, te po primljenim uputama udruge,
- čuvati službenu tajnu i povjerljive i osobne podatke o organizatoru ili korisniku volontiranja,
- odbiti volontiranje koje je suprotno propisima.

Volonterka ili volonter su obvezni izvršavati upute udruge, osim uputa u vezi s volontiranjem koje su:

- opasne za život i zdravlje volontera ili drugih osoba,
- volonterki ili volonteru moralno neprihvatljive,
- u suprotnosti s ugovorom o volontiranju.

Ako izvršavanje upute može uzrokovati štetu volonterki ili volonteru, korisnicima volontiranja ili trećim osobama, volonterka ili volonter su dužni na to upozoriti udruhu.

5.2. UDRUGA KAO ORGANIZATOR VOLONTIRANJA

Udruga je kao organizator volontiranja obvezna:

1. poštovati prava volontera,
2. izvršiti obveze prema volonterima,
3. osigurati uvjete za poštovanje prava volontera,
4. izdati volonterki ili volonteru pisanu potvrdu o volontiranju te u nju upisati podatke propisane Zakonom,
5. osigurati materijale i sredstva za obavljanje volonterskih aktivnosti,
6. osigurati isplatu ugovorenih troškova volonterki ili volonteru,
7. osigurati volonterki ili volonteru tajnost osobnih podataka i zaštitu privatnosti,
8. osigurati druge uvjete i poštivati prava propisana Zakonom.

Udruga je obvezna volonterku ili volontera osigurati od profesionalne bolesti i posljedica nesreće na poslu u slučaju:

- volontiranja u uvjetima opasnim za život i zdravlje volonterke ili volontera;
- kad je tako ugovoreno.

5.3. NADOKNADA ŠTETE

Volonterka ili volonter koji za vrijeme volontiranja namjerno ili zbog krajnje nepažnje uzrokuju štetu korisnicima volontiranja, udruzi ili trećim osobama dužni su štetu naknaditi sukladno općim propisima obveznog prava.

Udruga kao organizator volontiranja za štetu koju volonterka ili volonter prouzroče korisnicima volontiranja ili trećim osobama za vrijeme volontiranja odgovara po načelu objektivne odgovornosti, osim ako dokaže da su postojali razlozi koji isključuju njegovu odgovornost.

Udruga kao organizator volontiranja koja je nadoknadila štetu korisnici ili korisniku volontiranja ili trećoj osobi ima pravo tražiti obeštećenje od volonterke i/ili volontera, ako se dokaže da su volonterka ili volonter štetu prouzročili namjerno ili iz krajnje nepažnje.

6. O Županijskoj udruzi slijepih Split

U nastavku ćete se upoznati s našom organizacijom, kada je nastala i zašto, misijom i vizijom, područjem djelovanja, ciljevima i djelatnostima udruge.

Županijska udruga slijepih Split je osnovana 03.06.1951. godine. Cilj udruge je pomoć i podrška našim članovima, slijepim osobama, neovisno o njihovoj dobi, kroz sve sfere njihova života i, sukladno tome, aktivnosti naše udruge zadiru u sve životne potrebe slijepih osoba.

6.1. Misija i vizija

Udruga je neprofitna nevladina i nestranačka organizacija i forma I ni oblik slobodnog i dragovoljnog udruživanja slijepih građana s područja Županije splitsko-dalmatinske sa svrhom ostvarivanja i promicanja ciljeva, djelatnosti i zadaća u području civilnog društva usmjerena na zaštitu i unapređenje prava i interesa slijepih osoba.

Udruga je osnovana s ciljem rada za opće, odnosno javno dobro, te promicanja, razvitka unapređenja statusa slijepih osoba u svim segmentima života te zaštite njihovih prava i interesa kao temeljnih ljudskih prava, a osobito: dostojanstva, jednakosti mogućnosti, univerzalnog dizajna, pristupačnosti, ravnopravnosti i nediskriminacije, te života u zajednici uz podršku.

6.2. Područje(a) djelovanja

Udruga djeluje na području:

1. **Međunarodne suradnje** kao što je: suradnja na području obrazovanja, zapošljavanja, unapređenja zdravlja i drugih aktivnosti vezanih za slijepe osobe, sudjelovanje u međunarodnim projektima i konferencijama, različitim edukacijama, razmjenama slijepih osoba i zaposlenika Udruge u inozemstvo u svrhu stjecanja novih znanja i iskustava, nabave knjiga, drugih pomagala i posebnih programa za slijepe osobe, i ostale djelatnosti iz područja međunarodne suradnje;
2. **Obrazovanja:** potpora i podrška obrazovanju djece i mladih s oštećenjem vida, savjetovanje, nabavka potrebnih pomagala za obrazovanje slijepih osoba;

3. **Zapošljavanje slijepih osoba:** pomoć i podrška prilikom zapošljavanja slijepih osoba, edukacija poslodavaca o prednostima zapošljavanja slijepih osoba i poticanje istih na zapošljavanje slijepih osoba;
4. Pomoć i potpora u području **znanosti i istraživanja** vezanih za problematiku slijepih osoba;
5. **Socijalne djelatnosti:**
6. Socijalna pomoć i podrška: pomoć i podrška starijim osobama kao što je pomoć u kući, pomoć i podrška osobama s Invaliditetom, djeci, mladima, nezaposlenima te ostale djelatnosti socijalne pomoći i podrške;
7. Socijalne usluge: savjetovanje i pomaganje, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja, rana intervencija, psihosocijalna podrška, integracija, pomoć u kući, prevencija nasilja, prevencija ovisnosti, stručna pomoć i podrška, organiziranje slobodnih aktivnosti, pomoć i podrška u vlastitom domu i zajednici, rehabilitacija, osobna asistencija, videća pratnja i ostale djelatnosti socijalnih usluga (obuka i edukacija kretanja i snalaženja u prostoru s bijelim štapom i psom vodičem);
8. Humanitarna pomoć: poboljšanje kvalitete života i zdravlja socijalno Isključenih, ostale djelatnosti humanitarne pomoći (organiziranje raznih humanitarnih događanja);
9. **Informatičko opismenjavanje i korištenje asistivnih tehnologija** za slijepe osobe;
10. **Zaštita zdravlja slijepih osoba:** organiziranje edukacija i predavanja o prevenciji raznih bolesti i o samim bolestima, ostale djelatnosti preventivnog djelovanja, unapređenja i zaštite zdravlja slijepih osoba, organiziranje akcija dobrovoljnog darivanja krvi, organiziranje Izrade očnih proteza, i ostale djelatnosti u području zaštite zdravlja,
11. **Unapređenje kvalitete života osoba starije životne dobi.**

6.3. Ciljevi i djelatnosti udruge

Opći cilj Udruge je promicanjem i provedbom antidiskriminacije doprinijeti stvaranju društva ravnopravnosti gdje svaki pojedinac razumije, prihvaća i poštuje različitosti, ali i jednakosti slijepih osoba.

Specifični ciljevi Udruge, odnosno svrha njenog djelovanja je podizanje kvalitete života članova ostvarivanjem njihovih prava i potreba.

Djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi Udruge su:

- okupljanje i udruživanje slijepih osoba na području na kojem djeluje Udruga te o njima vodi evidenciju,
- rad na unapređivanju socijalno-zdravstvene zaštite, formalnog i neformalnog obrazovanja, profesionalne orijentacije, rehabilitacije, zapošljavanja, prevencije oštećenja vida, kulturno-obrazovnog rada, društveno-zabavnog života, odmora i oporavka, i rekreacije,
- praćenje i razmatranje stanja i primjena propisa na području zaštite slijepih osoba, te predlaganje nadležnim tijelima donošenje mjera, zakonskih i drugih propisa za unapređivanje pravnog i socijalno - ekonomskog položaja slijepih osoba te zalaganje za njihovu dosljednu primjenu,
- surađuje sa državnim tijelima i tijelima lokalne, regionalne uprave po pitanjima od značaja za rješavanje problematike slijepih osoba,
- radi na prevenciji i suzbijanju svih oblika nasilja prema osobama sa oštećenjem vida,
- brine o poštivanju ljudskih prava i suzbijanja svih oblika diskriminacije,
- potiče razvoj demokracije i civilnog društva,
- promicanje razvoja turizma za osobe s invaliditetom,
- potiče aktivnosti na području socijalne skrbi,
- potiče rješavanje organiziranog smještaja redovnih članova treće životne dobi,
- potiče razvoj službi podrške u zajednici i neposredno pruža socijalne usluge za osobe s oštećenjem vida koje nisu pokrivene djelovanjem institucija društva,
- prati i proučava razvitak i dostignuća na području obrazovanja, zdravstvene, psihosocijalne i profesionalne rehabilitacije, zapošljavanja slijepih osoba te potiče njihovu primjenu,
- pruža usluge asistencije sukladno utvrđenim standardima deinstitutionalizacije, a koje obuhvaćaju: savjetovanja, pomaganja, edukacije, stručnu potporu i dr.,
- radi na prevenciji i suzbijanju svih oblika ovisnosti slijepih osoba, osobito slijepe djece i mladih,
- potiče rodnu ravnopravnost,
- pruža humanitarnu pomoć potrebitim slijepim osobama,
- potiče i sudjeluje u unapređenju zdravlja slijepih osoba,
- sudjeluje u unapređenju zaštite okoliša i prostornog uređenja, te rješavanju pojedinih konkretnih prilagodbi potrebama slijepih osoba,
- suradnja sa društveno-humanitarnim, stručnim udrugama i ustanovama slijepih u zemlji i inozemstvu,
- pripremanje, prijava i provedba projekata i programa na razini lokalne, regionalne samouprave, Republike Hrvatske i inozemnih fondova,

- organizira izradu očnih proteza po mjeri,
- pružanje pomoći i podrške članovima u ostvarivanju njihovih prava i interesa,
- upoznava nje članstva o radu Udruge putem internog i javnog priopćavanja, radi na osiguranju pristupačnosti i dostupnosti Informacija i usluga,
- potiče osposobljavanje i posreduje u uključivanju građana u volonterski rad,
- pomoć članstvu u nabavi tiflo-tehničkih pomagala,
- organizira savjetovanja i druge stručne skupove radi upoznavanja javnosti sa životom i radom te mogućnostima i potrebama slijepih osoba,
- pomaganje slijepim osobama i osobama s malim ostatkom vida koje nisu njeni članovi,
- izdavanje stručne i prikladne publikacije u svrhu unapređenja rada te korištenje sredstava javnog priopćavanja,
- Udruga djeluje na području izdavaštva na Brailleovu pismu i uvećanom tisku za potrebe obrazovanja slijepih osoba i osoba s malim ostatkom vida.

Gospodarska/e djelatnosti koje Udruga obavlja, a sukladno posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti za obavljanje te vrste djelatnosti su:

1. Udruga može održavati konstruktivne i zanimljive edukacije o životu, kretanju, obrazovanju, zapošljavanju i ophođenju sa slijepim osobama te naplata istih;
2. Prodaja suvenira na malo, izrađenih od strane članova Udruge na kreativnim radionicama te naplata istih;
3. Savjetovanje i konzultacije prilikom pripreme i provođenja EU i drugih projekata te naplata istih;
4. Organiziranje promotivnih aktivnosti, evenata, okruglih stolova i vođenje društvenih mreža u promotivne svrhe te naplata istih;
5. Pružanje usluge osobne asistencije i videće pratnje te naplata istih;
6. Konverzija materijala u audio format u svrhu poboljšanja pristupačnosti za slijepe osobe, kako bi slijepim osobama što više materijala bilo dostupno u zvučnom formatu, te naplata istih.

7. Volonterski programi u Županijskoj udruzi slijepih Split

7.1. Filmske večeri s audio deskripcijom

OPIS AKTIVNOSTI	POSLOVI VOLONTERA
U udruzi se redovito organiziraju Filmske večeri s audio deskripcijom. Postoje filmovi koji su prilagođeni slijepim osobama na način da je u sam film ukomponirana audio deskripcija. To znači da narator kada je scena, npr. pejzaža da narator objašnjava što se trenutno nalazi na ekranu, opisuje izgled likova i sam ambijent. Kako to izgleda kada se filmske večeri organiziraju u Udruzi? Laptop na kojem se projicira film se spaja na platno i na zvučnike kako bi zvuk bio dovoljno glasan i kako bi se stvorila atmosfera kao u pravom kinu. Poredaju se stolice pred platnom, članovi dobiju kokice, piće i druge grickalice i nakon toga se film pokreće. Po završetku filma razmjene se dojmovi o filmu te nastave s druženjem. Po završetku filmske večeri članovi se dogovaraju što je sljedeće što bi htjeli gledati.	Za aktivnost filmskih večeri s audio deskripcijom zadaće volontera su sljedeće: • Pripremiti dvoranu za filmsku večer (posložiti stolice, pokrenuti laptop, zvučnike i projektor, provjeriti prije dolaska članova tehničku ispravnost) • Osigurati grickalice i piće za filmsku večer, • Dočekati članove udruge koji dolaze na ovu aktivnost te ih smjestiti na mjesta namijenjena za gledatelje filma. • Podijeliti grickalice, čaše i pokazati im gdje se nalazi piće te asistirati ako je potrebno. • Pustiti da se film projicira, • Po završetku filma nastaviti se družiti s članovima i razgovarati o filmu, • Ispratiti članove udruge i vratiti dvoranu u prvobitno stanje. Ranije iskustvo za volontera nije važno, aktivnost se odvija dva puta mjesečno u popodnevnim satima. Udruga za navedenu aktivnost traži 2 volontera.

7.2. Kreativne radionice

OPIS AKTIVNOSTI	POSLOVI VOLONTERA
Kreativne radionice se održavaju u prostorijama udruge s ciljem izrade unikatnih rukotvorina uz pomoć materijala i tehnika koje su prilagođene osobama s oštećenjem vida. Radionice moraju biti prilagođene mogućnostima i potrebama polaznica radionice. Polaznice uz pomoć drugih osjetila izrađuju radove, radove koji su taktilni i i nadasve zanimljivi. Voditelj kreativne radionice ima zadatak osmisliti što će se na radionicama raditi, kontaktira zaposlenike udruge kako bi se pravovremeno pribavio sav potreban materijal. Na samim radionicama mora strpljivo objasniti što će se izrađivati i pokazati svim polaznicama koje su faze i načini izrade određenih rukotvorina.	Voditelj radionice osmišljava što će se raditi na radionicama ali uz 10 polaznica neophodna je pomoć i podrška volontera. Volonterski poslovi su sljedeći: -Pomoć voditelju radionica u pripremi sale, stola i materijala za radionicu, -Asistencija voditelju radionice pri svakom koraku u izradi rukotvorina (objašnjavanje slijepim osobama i pokazivanje kako se izrađuju predmeti, sve faze, dodavanje pribora za rad poput škara, lijepila i slično, pomoć i podrška u izradi rukotvorina i asistencija u onim fazama izrade za koje se ukaže potreba, -Ohrabrivanje polaznika radionice, motivacija i poticanje na sudjelovanje na radionicama, -Druženje s polaznicima radionice, -Po završetku radionice slaganje i odlaganje izrađenih radova, skupljanje korištenih materijala te vraćanje prostorije udruge u prvobitno stanje. Ranije iskustvo za volontera nije važno, aktivnost se odvija dva puta mjesečno u popodnevnim satima. Udruga za navedenu aktivnost traži 5 volontera. Idealan omjer polaznika i volontera bi bio jedan na jedan.

7.3. Rekreativne radionice

OPIS AKTIVNOSTI	POSLOVI VOLONTERA
Rekreativne radionice se u udruzi organiziraju s ciljem kvalitetno provedenog slobodnog vremena, druženja i zabave. Organizira se igranje pikada za slijepe osobe na pikado aparatu namijenjenom za slijepe osobe, društvene igre poput Aliasa, Čovječe ne ljuti se, kartaških igara i slično. Ponekad je dovoljno samo druženje i smijeh.	U ovim radionicama važno je da svi jednako sudjeluju, stoga je potrebna pomoć i podrška volontera koji će pomoći slijepim osobama u sudjelovanju u rekreativnim radionicama. Poslovi volontera su: • Osmišljavanje sadržaja radionice (natjecanje u društvenim igrama, nove društvene igre i slično) • Motivacija članova udruge na aktivno sudjelovanje na rekreativnim radionicama, • Asistencija pri igranju pikada i drugih društvenih igara, • Druženje sa članovima udruge, • Spremanje korištenih materijala i vraćanje prostorije udruge u prvobitno stanje. Ranije iskustvo za volontera nije važno, aktivnost se odvija jedan put tjedno u popodnevnim satima u trajanju od 3 sata. Udruga za navedenu aktivnost traži 2 volontera.

7.4. Kulinarske radionice

OPIS AKTIVNOSTI	POSLOVI VOLONTERA
Kulinarske radionice (radionice kuhanja) mogu biti vrlo uspješno prilagođene slijepim i slabovidnim osobama, uz nekoliko važnih prilagodbi i podrške. Jasne verbalne upute, Voditelj radionice detaljno i polako objašnjava svaki korak, koristeći jasne i precizne upute. Taktilne oznake, na kuhinjskim aparatima, posuđu i začинима mogu se staviti reljefne ili brajlične oznake kako bi ih slijepe osobe lakše prepoznale. Organizacija prostora, radna površina treba biti uredna, s jasno raspoređenim sastojcima i alatima, kako bi se izbjegle nezgode. Posebna pažnja posvećuje se sigurnosti pri rukovanju noževima, vrućim površinama i aparatima. Voditelj ili asistent pomaže po potrebi. Slijepe osobe uče kako koristiti prste za mjerenje količina, prepoznavanje sastojaka po mirisu i dodiru, te kako sigurno rezati i miješati. Recepti mogu biti napisani na Brailleovom pismu ili u digitalnom obliku koji je pristupačan čitačima ekrana. Ovakve radionice omogućuju slijepim osobama da razvijaju kulinarske vještine, samostalnost i kreativnost, te da uživaju u zajedničkom kuhanju i druženju. Također, pomažu u rušenju predrasuda o mogućnostima slijepih osoba u svakodnevnom životu.	Volonteri su potrebni slijepim osobama kada se organiziraju kulinarske radionice. • Asistenti ili volonteri pomažu u složenijim zadacima ili nadziru sigurnost. • Poblježe pojašnjavaju procese na radionici i pažljivo prate napredak, • Poticanje polaznika radionice na aktivno sudjelovanje, • Po završetku radionice pomažu vratiti prostor udruge u prvobitno stanje. Radionice potiču timski rad, komunikaciju i razmjenu iskustava među sudionicima. Poželjno je iskustvo u kuhinji za volontera. Radionice se održavaju 2 puta mjesečno u trajanju po 2 sata.

7.5. Audio deskripcija nogometnih utakmica

OPIS AKTIVNOSTI	POSLOVI VOLONTERA
Audio deskripcija nogometnih utakmica je poseban način opisivanja utakmice za slijepe i slabovidne osobe. Tijekom utakmice, educirani komentator (deskriptor) detaljno opisuje sve što se događa na terenu i na tribinama, uključujući: - Položaj lopte i igrača na terenu, - Akcije igrača (dodavanja, udarci, obrane, prekršaji) - Golove i promašaje - Atmosferu na stadionu (navijanje, reakcije publike) - Izgled i pokrete igrača (npr. tko ima loptu, tko trči, tko ulazi ili izlazi iz igre) - Sve važne detalje koji pomažu osobi da stekne potpunu sliku o tijeku utakmice Deskripcija se najčešće provodi putem slušalica na stadionu ili putem posebnog radijskog prijenosa. Slijepe osobe mogu sjediti na tribinama i slušati prijenos uživo, ili pratiti utakmicu kod kuće putem radija ili interneta. Cilj deskripcije je omogućiti slijepim osobama da dožive utakmicu što vjernije i ravnopravnije s ostalim navijačima. Udruga godinama provodi uz pomoć i podršku volontera audio deskripciju utakmica Hrvatske reprezentacije i Hajduka.	Bez pomoći volontera audio deskripcija nogometnih utakmica na stadionu ne bi bila moguća. Potrebna su najmanje 2 volontera. Jedan volonter slijepim osobama prenosi što se događa na terenu, a drugi prenosi što se događa na tribinama. Slijepe osobe imaju uređaje preko kojih čuju što im volonteri govore. Zadaci volontera su sljedeće: -Pripremiti se za prijenos, -Pobrinuti se za karte za slijepe osobe i njihovu pratnju da ih čekaju na ulazu na stadion, -Dočekati slijepe osobe i njihove pratnje, podijeliti im karte i radio prijarnike te ih uputiti na za njih rezervirana mjesta, -Prenositi što se događa na terenu i na tribinama za vrijeme trajanja utakmice, -Po završetku utakmice potrebno je pokupiti uređaje i pobrinuti se da sigurno izađu sa stadiona. Ranije iskustvo za volontera nije važno, ali je poželjno dobro poznavanje nogometa, aktivnost se odvija sukladno rasporedu utakmica i broju zainteresiranih korisnika u trajanju od 3 sata. Udruga za navedenu aktivnost traži 4 volontera.

7.6. Bowling za slijepe osobe

OPIS AKTIVNOSTI	POSLOVI VOLONTERA
Bowling za slijepe osobe je prilagođena verzija klasičnog kuglanja, osmišljena tako da i slijepe i slabovidne osobe mogu ravnopravno sudjelovati i uživati u igri. Evo kako se obično provodi: Na stazi se postavljaju vodilice (metalne ili plastične šipke) uz rubove, koje igrač može lagano dodirivati rukom kako bi se orijentirao i održao pravac bacanja kugle. Pravila igre su ista kao u običnom bowlingu. Ovakav način igre omogućuje slijepim osobama da razvijaju koordinaciju, orijentaciju u prostoru i natjecateljski duh, a istovremeno se druže i zabavljaju. U nekim zemljama postoje i službena natjecanja u bowlingu za slijepe i slabovidne osobe.	Bowling se igra uz pomoć volontera, a zadaća volontera je: • pomoć slijepoj osobi da se postavi na početnu poziciju, • dijeliti informacije o broju srušenih čunjeva i usmjeravati slijepe osobe prema stazi kako bi što lakše mogli srušiti preostale kugle. • dodavanje kugla, kugle su iste kao u standardnom bowlingu, ali ponekad imaju posebne oznake ili rupe za lakše prepoznavanje. • opisivanje situaciju na stazi, primjerice koliko je čunjeva ostalo i na kojoj su poziciji, koliko su uspješni drugi igrači i raspored na ljestvici. • druženje sa korisnicima tijekom igre, • pomoći slijepim osobama da izađu iz kuglane nakon završetka kuglanja. Poželjno je iskustvo volontera u Bowlingu ili završeni DIF. Kuglanje se održava jednom tjedno u trajanju od 2 sata. Za ovu aktivnost su potrebna 2 volontera.

7.7. Pratlja na izletima i kulturno društvenim događanjima

OPIS AKTIVNOSTI	POSLOVI VOLONTERA
Sudjelovanje slijepih osoba na izletima i kulturno-društvenim aktivnostima izuzetno je važno iz više razloga. Takve aktivnosti omogućuju slijepim osobama druženje, sklapanje novih prijateljstava i osjećaj pripadnosti zajednici. Sudjelovanjem u raznim događanjima, slijepe osobe razvijaju samopouzdanje i osjećaj vlastite vrijednosti. Izleti i kulturne aktivnosti pružaju priliku za nova znanja, upoznavanje novih mjesta, kultura i običaja, što obogaćuje životno iskustvo. Aktivno sudjelovanje slijepih osoba u društvu pomaže rušenju stereotipa i predrasuda o njihovim mogućnostima. Kroz razne aktivnosti razvijaju se komunikacijske, organizacijske i praktične vještine. Druženje, zabava i nova iskustva pozitivno utječu na mentalno zdravlje i smanjuju osjećaj izoliranosti. Sudjelovanjem na ovakvim događanjima, slijepe osobe mogu ukazati na prepreke i pomoći u stvaranju pristupačnijeg okruženja za sve. Uključivanje slijepih osoba u izlete i kulturno-društvene aktivnosti važno je za njihovu ravnopravnost, kvalitetu života i punopravno sudjelovanje u društvu.	U tim prilikama slijepim osobama je potrebna pomoć volontera. Evo kako pomoći slijepim osobama tijekom izleta i kulturno-društvenih aktivnosti: • Pomoć pri kretanju, ponuditi ruku ili rame za vođenje, ali uvijek prvo pitati treba li im pomoć i kako im najviše odgovara. • Opisivanje okoline, prepreka, smjera kretanja i važne detalje (npr. stepenice, vrata, promjene terena). Prilikom sjedenja ili stajanja, opisivati raspored prostora i tko se nalazi u blizini. • Ako se radi o kulturnom događaju, opisivati što se događa na pozornici, reakcije publike, izgled prostora ili izložaka. • Ponuditi pomoć pri uzimanju hrane i pića, objašnjavajući raspored na stolu (npr. "čaša je ispred vas, tanjur malo lijevo"). • Poštujte njihovu samostalnost – ne namećite pomoć ako nije potrebna, ali budite dostupni ako zatreba. • Ako se krećete u grupi, obavijestiti osobu kada grupa staje, kreće ili mijenja smjer.

7.7. Pratlja na izletima i kulturno društvenim događanjima

OPIS AKTIVNOSTI	POSLOVI VOLONTERA
	• Biti strpljivi i spremni ponoviti informacije ili upute ako je potrebno. • Poticati ih na sudjelovanje u svim aktivnostima i uključite ih u razgovor i zajedničke igre. Važno je pokazati poštovanje, strpljenje i razumijevanje, te omogućiti slijepim osobama da se osjećaju ravnopravno i ugodno u svakoj situaciji.

7.8. Organizacija specijalnih događanja

OPIS AKTIVNOSTI	POSLOVI VOLONTERA
Povremeno se u udruzi organiziraju posebna događanja kao što su domjenci, planiraju se organizirati glazbeni kvizovi i kvizovi općeg znanja, proslava rođendana udruge i slično. Takvi događaji iziskuju mnogo pripreme i osmišljavanja, prvo kako bi ista bila prilagođena slijepim osobama zabavna i poučna. Većina zabavnog sadržaja u gradu nije prilagođena slijepim i slabovidnim osobama, stoga je zadatak udruge da sve što radi, radi s ciljem jednakog sudjelovanja i jednakih mogućnosti za sve.	Za organizaciju takvih događanja potrebna je pomoć i podrška volontera. -Osmišljavanje sadržaja i teme događanja, -Nabava i serviranje hrane i pića, -Pronalazak sponzora i donatora, -Uključivanje i motivacija članova udruge na sudjelovanje i organizaciju događanja, -Sudjelovati u svim segmentima osmišljavanja, pripreme, organizacije i završetka događanja. Ova događanja se održavaju povremeno, po potrebi te broj volontera ovisi o težini samog događanja.

7.9. Književni klubovi za slijepe osobe

OPIS AKTIVNOSTI	POSLOVI VOLONTERA
Književni klub za slijepe osobe je mjesto gdje se okupljaju slijepe i slabovidne osobe kako bi zajedno razgovarale o knjigama, književnosti i pisanim djelima. U takvom klubu članovi mogu slušati zvučne knjige, čitati knjige na Brailleovom pismu ili koristiti knjige u elektronskom formatu prilagođene za slijepe osobe. Klub može organizirati zajednička čitanja, rasprave o pročitanim djelima, susrete s piscima i radionice kreativnog pisanja. Sve aktivnosti su prilagođene tako da svi članovi mogu ravnopravno sudjelovati, bez obzira na oštećenje vida. Cilj književnog kluba je poticanje ljubavi prema knjigama, druženje i razmjena mišljenja, kao i razvijanje komunikacijskih i socijalnih vještina članova.	Volonteri mogu na razne načine pomoći književnom klubu za slijepe osobe: -Čitanje knjiga naglas ili snimanje zvučnih knjiga za članove kluba, -Pomoć pri odabiru i nabavi knjiga u pristupačnim formatima (zvučne knjige, Brailleovo pismo, elektronički formati). -Organizacija i vođenje književnih susreta, radionica i rasprava. -Tehnička podrška pri korištenju pomagala i uređaja za slijepe osobe (npr. čitači ekrana, aplikacije za pristupačnost). -Pomoć pri dolasku i odlasku članova na susrete kluba, ako je potrebno. -Pisanje i prevođenje tekstova u pristupačne formate. -Motiviranje članova na sudjelovanje i poticanje na izražavanje vlastitih mišljenja i doživljaja o pročitanim djelima. -Organizacija susreta s piscima ili drugih kulturnih događanja prilagođenih slijepim osobama. Volonteri su važan dio književnog kluba jer omogućuju veću dostupnost sadržaja i pomažu u stvaranju ugodne i poticajne atmosfere za sve članove. Književni klub se planira održavati jednom mjesečno, a za organizaciju istog su potrebna 2 volontera.

7.10. Pomoć volontera u vođenju društvenih mreža udruge

OPIS AKTIVNOSTI	POSLOVI VOLONTERA
Društvene mreže imaju značajan utjecaj na javnost kada ih koristi udruga slijepih osoba. Povećavaju vidljivost i prepoznatljivost udruge u društvu, pa više ljudi saznaje za njihove aktivnosti i potrebe. Podizanjem svijesti o izazovima i pravima slijepih osoba, mijenja se percepcija javnosti i smanjuju se predrasude. Omogućuju brzo širenje informacija o događanjima, projektima i uspjesima udruge, što može potaknuti veći broj ljudi na sudjelovanje ili volontiranje. Pomažu u prikupljanju donacija i podrške, jer ljudi lakše reagiraju na priče i objave koje vide na društvenim mrežama. Omogućuju izravnu komunikaciju s članovima zajednice, medijima i potencijalnim partnerima. Inspiriraju druge osobe s oštećenjem vida da se uključe u aktivnosti udruge i potiču osjećaj zajedništva. Društvene mreže su snažan alat za širenje pozitivnih poruka, rušenje barijera i stvaranje inkluzivnijeg društva za slijepe i slabovidne osobe.	Vođenje društvenih mreža za udrugu od strane volontera uključuje nekoliko važnih aktivnosti i zadataka: -Objavljivanje informacija o događanjima, radionicama, sastancima i projektima udruge. -Dijeljenje korisnih informacija, vijesti i savjeta vezanih uz prava i mogućnosti slijepih i slabovidnih osoba. -Promicanje aktivnosti udruge i podizanje svijesti javnosti o potrebama i uspjesima slijepih osoba. -Komunikacija s članovima udruge, volonterima i širom zajednicom putem komentara, poruka i objava. -Kreiranje pristupačnih objava – korištenje opisa slika (alt tekst), jednostavnog jezika i kontrastnih boja kako bi sadržaj bio dostupan svima. -Uređivanje fotografija i video zapisa. -Objavljivanje inspirativnih priča, iskustava članova i volontera te motivacijskih poruka. -Pomoć u prikupljanju donacija i podrške za rad udruge putem društvenih mreža. -Odgovaranje na upite i pružanje informacija osobama koje žele postati članovi ili volonteri. Vođenje društvenih mreža može biti odličan način za povezivanje udruge s javnošću, širenje pozitivnih priča i pružanje podrške slijepim osobama. Volonteri koji vode društvene mreže trebaju biti osjetljivi na pristupačnost i potrebe korisnika s oštećenjem vida te su udruzi potrebna 2 volontera za vođenje društvenih mreža.

8. Edukacija za volontere o životu slijepih osoba

8.1. Osnovna podjela oštećenja vida

Prema **Zakonu o Hrvatskom registru o osobama s invaliditetom** (NN 64/2001-1049), oštećenja vida su sljepoća i slabovidnost.

A) Sljepoća se prema stupnju oštećenja vida dijeli na:

- potpuni gubitak osjeta svjetla (amauroza) ili na osjet svjetla bez ili s projekcijom svjetla,
- ostatak vida na boljem oku uz a moguću korekciju do 0,02 (brojenje prstiju na udaljenosti od 1 metra) ili manje,
- ostatak oštine vida na boljem oku uz najbolju moguću korekciju od 0,02 do 0,05,
- ostatak centralnog vida na boljem oku uz najbolju moguću korekciju do 0,25 uz suženje vidnog polja na 20 stupnjeva ili ispod 20 stupnjeva,
- koncentrično suženje vidnog polja oba oka s vidnim poljem širine 5 stupnjeva do 10 stupnjeva oko centralne fiksacijske točke,
- neodređeno ili nespecificirano.

Sljepoćom u smislu potrebe edukacije na Brailleovom pismu smatra se nesposobnost čitanja slova ili znakova veličine Jaeger 8 na blizinu.

B) Slabovidnost se prema stupnju oštećenja vida dijeli na:

- oštrinu vida na boljem oku uz najbolju moguću korekciju od 0,1 do 0,3 i manje,
- oštrinu vida na boljem oku uz najbolju moguću korekciju od 0,3 do 0,4,
- neodređeno ili nespecificirano.

Sljepoća je definirana kao medicinsko stanje, **sljepoća nije BOLEST** što je jako važno naglasiti. Kada se sljepoća kategorizira kao bolest, pravi se velika pogreška, stoga nemojte sljepoću kategorizirati kao bolest.

Pobliže objašnjenje:

- Potpuna sljepoća je stanje s nemogućnošću razlikovanja tame od jakog svjetla.
- Prava sljepoća je ona kod koje je osjet svjetla i ostatak vida do 2% na bolje oko.
- Praktična sljepoća podrazumijeva ostatak vida od 2-5% na bolje oko.
- Snižena vidna oštrina ili slabovidnost je stanje gdje se i sa dioptrijskim naočalama, kontaktnim lećama ili kirurgijom ne može postići 100%-na vidna oštrina. Snižena vidna oštrina može varirati od blage do teške.

8.2. Načini stjecanja sljepoće

3 su načina stjecanja sljepoće:

1. Osobe koje su rođene slijepe (npr. dijete iz inkubatora): Urođena sljepoća je sljepoća koja je prisutna pri rođenju ili se razvija u vrlo ranoj dobi. Uzroci urođene sljepoće mogu biti različiti, uključujući genetske poremećaje, infekcije tijekom trudnoće, probleme u razvoju oka i druge čimbenike.

2. Postupan gubitak vida zbog genetskih bolesti ili nekih drugih uzroka, može se javiti iz različitih razloga, ovisno o specifičnom genetskom poremećaju. Neki od najčešćih genetskih poremećaja koji uzrokuju postupni gubitak vida uključuju: Retinitis pigmentosa, Stargardtova bolest, Leberova nasljedna optička neuropatija, Usherov sindrom. Osobe tijekom života postupno gube vid i najčešće dolazi do sljepoće u različitoj dobi i ovisno o samoj dijagnozi.

3. Nagli gubitak vida, koji se može dogoditi "preko noći," može biti uzrokovan različitim akutnim stanjima koja zahtijevaju hitnu medicinsku intervenciju. Neki od najčešćih uzroka naglog gubitka vida uključuju: Optički neuritis: Upala optičkog živca, često povezana s autoimunim bolestima poput multiple skleroze ili neke ozljede oka prilikom nesreće.

8.3. Stereotipi i predrasude

U našem društvu prisutni su svakojaki mitovi o sljepoći. Slijepe osobe u kontaktu sa drugima moraju razbijati duboko ukorijenjene mitove o sljepoći. U nastavku nabrajamo najčešće mitove o sljepoći.

1. Slijepi ljudi imaju bolji sluh.

Zapravo, ne postoji znanstveni dokaz da osobe koje su slijepe čuju bolje od osoba koje nemaju poteškoća s vidom. Međutim, osobe koje su slijepe često razvijaju bolju sposobnost obrade zvukova i oslanjaju se više na sluh kako bi se orijentirale i komunicirale s okolinom. To može stvoriti dojam da bolje čuju, ali zapravo se radi o boljoj sposobnosti korištenja sluha. Slijepe osobe mogu prepoznati različite zvukove, npr. Zvuk ključeva koji padaju je specifičan, stoga će slijepa osoba odmah znati da su ključevi pali na pod i znati će od prilike u kojem smjeru ih treba tražiti.

2. Slijepom čovjeku je potrebno jako glasno govoriti jer inače neće znati da se obraćate njemu.

Nije nužno glasno govoriti slijepoj osobi kako bi ona prepoznala da se obraćate baš njoj. Važno je jasno i direktno komunicirati, koristeći njezino ime ili lagano dodirnuti osobu kako biste privukli njezinu pažnju. Govorite normalnim tonom glasa, ali budite jasni i precizni.

3. Većina slijepih ljudi uopće ništa ne vidi.

Sljepoća može imati različite oblike i stupnjeve. Neki ljudi koji su slijepi mogu imati određeni stupanj vida, poput percepcije svjetla ili sjena, dok drugi možda ne vide ništa. Najmanji je postotak slijepih osoba koje ne vide ništa. Većina slijepih osoba ima neki mali ostatak vida ili osjeta svjetla. Postoje različiti uzroci i stanja koja mogu dovesti do sljepoće što je objašnjeno u prethodnom poglavlju, a svaka osoba može imati jedinstveno iskustvo s gubitkom vida.

4. Svi slijepi ljudi čitaju Brailleovo pismo.

Nisu sve slijepe osobe obavezno naučile Brailleovo pismo, zapravo jako mali broj slijepih osoba poznaje i aktivno koristi Brailleovo pismo. Iako je Brailleovo pismo vrlo korisno za mnoge slijepe osobe, većina slijepih osoba koriste druge metode za čitanje i pisanje, poput audio knjiga, digitalnih uređaja s glasovnim izlazom ili asistivnih tehnologija. Učenje Brailleovog pisma može biti korisno, ali nije nužno za sve slijepe osobe.

5. Kada razgovarate sa slijepom ili slabovidnom osobom ne smijete koristiti figurativni jezik.

Kada razgovarate sa slijepom osobom slobodno i bez ustručavanja možete koristiti izraze poput "vidimo se" ili "jesi li gledao/la televiziju" kada razgovarate sa slijepom osobom. Takvi izrazi su dio svakodnevnog govora i većina slijepih osoba ih koristi i razumije bez problema. Važno je biti prirodan i ne brinuti se previše o korištenju tih izraza, stoga nema potrebe stvarati bespotrebne lingvističke barijere.

6. Slijepa osoba broji korake pri kretanju.

Slijepe osobe uglavnom ne koriste metodu brojanja koraka prilikom kretanja. To može biti veoma opasno. Naši koraci nisu uvijek iste dužine te se zbog brojanja koraka slijepe osobe mogu dovesti u opasne situacije. Prilikom obuke orijentacije i kretanja sa dugim bijelim štapom, peripatolozi nikada neće savjetovati slijepoj osobi da broji korake prilikom kretanja.

7. Slijepe osobe ne mogu samostalno živjeti.

Nije točno da slijepe osobe ne mogu samostalno živjeti. Mnoge slijepe osobe žive samostalno i uspješno obavljaju svakodnevne aktivnosti uz pomoć različitih alata, tehnologija i tehnika. Postoje razne asistivne tehnologije, poput čitača ekrana, Brailleovih uređaja i aplikacija koje olakšavaju svakodnevni život. Također, mnoge slijepe osobe koriste usluge podrške i obuke kako bi razvile vještine potrebne za samostalan život. U sklopu rehabilitacije slijepe osobe uče kako samostalno kuhati i brinuti se o sebi i o svom kućanstvu. Udruge slijepih pružaju usluge slijepim osobama kao što je videći asistent i pomoć u kući.

8.4. Pristup slijepoj osobi

Ako želite pomoći, a ne znate kako, možete pogriješiti. To će za obje osobe (osobu koja vidi i slijepu osobu) biti veoma neugodno iskustvo. Najvažnija stvar u svakoj komunikaciji je uspostavljanje prvog kontakta. Pristup treba biti prirodan i izravan.

Kada pristupate slijepoj osobi, najbolje ju je upitati smirenim glasom: **"Mogu li Vam pomoći?"** ili nešto slično. Ako Vas slijepa osoba poznaje, pozdravite je i **recite joj svoje ime**. Ako dolazite u kontakt sa slijepom osobom kao osoba koja obavlja neku funkciju, onda obavezno **recite svoju funkciju** (pratitelj, asistent, medicinska sestra, vatrogasac, policajac i sl.). Kako bi slijepa osoba bila sigurna da se njoj obraćate lagano joj dodirnite nadlanicu ili rame.

Ukoliko slijepa osoba odbije pomoć, ne trebate se uvrijediti. Možda će drugi put nekoj slijepoj osobi pomoć biti neophodna.

Ako slijepa osoba **prihvati ponuđenu pomoć**, stanite pokraj njezine slobodne ruke. Slijepa osoba će vodičevu ruku uhvatiti odmah iznad lakta. **Ruka vodiča je savijena u laktu ili opuštена kraj tijela**. Ruka slijepе osobe je u tom položaju savijena u laktu i na taj način je slijepa osoba pola koraka iza vodiča. **Takav položaj joj omogućava da preko vodičeve ruke osjeti sve važne informacije o kretanju i da ima dovoljno vremena da pravovremeno protumači te informacije**. Ako je slijepa osoba izrazito visoka u odnosu na vodiča, ona svoju ruku stavlja vodiču na rame. Ako je vodič izrazito visok u odnosu na slijepu osobu, slijepa osoba će vodiča primiti u području zapešća.

VAŽNO! NIKADA nemojte slijepu osobu uhvatiti za ruku ili rame i gurati je ispred sebe. Isto tako nemojte primiti slijepu osobu za ruku i vući ju u željenom smjeru kretanja.

8.5. Kretanje s videćim vodičem

Slijepa osoba je **pola koraka iza vodiča** i na taj način ima dovoljno vremena da reagira na sve promjene/prepreke koje se mogu dogoditi. **Vodič se kreće normalnom brzinom kao što se i inače kreće.** Ako to odgovara vodiču i slijepoj osobi, mogu se davati verbalne informacije o preprekama, ali i o zanimljivim detaljima iz okoline kojom se krećete.

8.5.1. Prolazak kroz uski prostor

U nekim situacijama je neophodno hodati tako da je **slijepa osoba iza vodiča** (npr. prolazak kroz uski prostor, gužva na cesti, hodnici, vrata i sl.). Tada vodič pomakne ruku iza svojih leđa, a slijepa osoba se pomakne za rukom i hoda iza vodiča.

8.5.2. Rotacija

U situacijama kada moramo promijeniti smjer, najvažnije je da je **slijepa osoba centar rotacije i ona ostaje na mjestu, dok se pratitelj okreće oko slijepice osobe** koju vodi. Nikad nemojte slijepu osobu pustiti da se rotira oko vas jer bi mogla udariti u nešto i tada će to biti neugodno iskustvo za oboje.

8.5.3. Prolazak kroz vrata

Kako biste slijepoj osobi olakšali prolazak kroz vrata, otvarajte ih rukom vodiljom za koju se slijepa osoba drži jer će i ona na taj način znati na koju stranu otvaraju vrata. Ako je moguće neka, slijepa osoba prilikom prolaska svojom slobodnom rukom zatvori vrata. U slučaju da se radi o vratima koja se sama zatvaraju, a nalaze se na suprotnoj strani od ruke vodilje, upozorite slijepu osobu da ispruži slobodnu ruku i na taj način zaštiti od udarca vrata.

U mnogim javnim ustanovama koriste se pomična rotirajuća vrata i u toj situaciji je najbolje koristiti tehniku prolaska kroz uski prostor, s tim da „uđete u vrata” odmah kod ruba kako vrata ne bi zahvatila slijepu osobu, a izađete kad se ukaže slobodan prostor kako bi i slijepa osoba imala dovoljno vremena izaći da je rotirajuća vrata ne bi zakačila.

8.5.4. Kretanje stepenicama

Kada se slijepa osoba s vodičem približava stepenicama, vodič je dužan prilaziti pod pravim kutom te opisati stepenice jesu li uzlazne ili silazne. Slijepa osoba klizne jednom nogom prema naprijed kako bi našla rub stepenice. Vodič se kreće stepenicama, a slijepa osoba ga slijedi pola koraka iza, kako bi bila sigurna od eventualnih neočekivanih situacija. Slijepa osoba percipira kraj stepenica prema kretanju vodičeve ruke prema naprijed, umjesto dotadašnjeg prema gore ili dolje. Ako postoji rukohvat, slijepa osoba ga može koristiti svojom slobodnom rukom.

8.5.5. Verbaliziranje okoline

Verbaliziranje okoline kada se krećete sa slijepom osobom vrlo je važno kako bi se osigurala njihova sigurnost i orijentacija.

Evo nekoliko savjeta kako to učiniti:

Opisujte okolinu: Jasno i precizno opisujte što se nalazi oko vas. Na primjer, "S lijeve strane je zid, a s desne strane je otvoreni prostor."

Upozoravajte na prepreke: Obavijestite osobu o svim preprekama na putu, kao što su stepenice, rubnici, niske grane ili neravni tereni. Na primjer, "Ispred nas su stepenice koje vode prema dolje."

Koristite orijentire: Spomenite značajne orijentire koji mogu pomoći osobi da se lakše orijentira, kao što su zgrade, parkovi, trgovine ili ulice. Na primjer, "Prolazimo pored pekare."

Dajte upute za kretanje: Jasno objasnite smjer kretanja, kao što su skretanja lijevo ili desno, ravno naprijed ili unatrag. Na primjer, "Sada ćemo skrenuti desno."

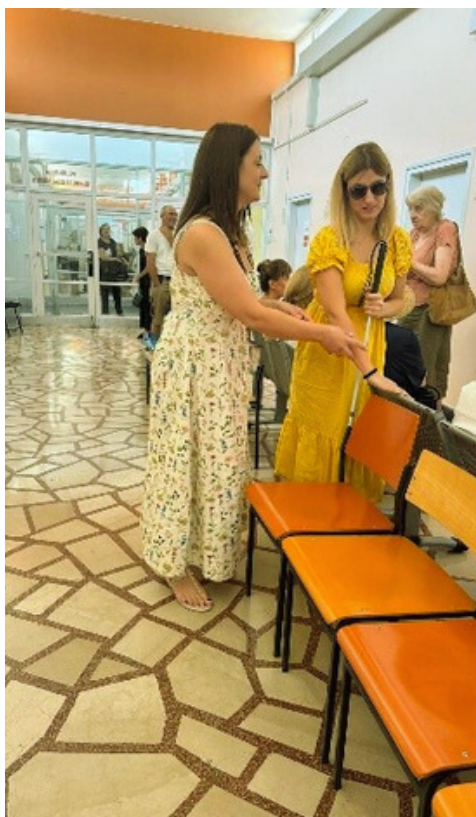
Opisujte promjene u terenu: Obavijestite osobu o promjenama u terenu, kao što su prelazak s pločnika na travu ili ulazak u zgradu. Na primjer, "Sada prelazimo s pločnika na travnatu površinu."

Dok vodite slijepu osobu nemojte koristiti izraze kao što su „tu, tamo, ondje“, nemojte pokazivati rukom. Govorite jasno i koristite izraze „lijevo, desno, ispred“ i slično.

Budite strpljivi i pažljivi, uvijek budite strpljivi i pažljivi prema potrebama slijepe osobe. Pustite ih da postavljaju pitanja i dajte im vremena da se prilagode novim informacijama.

8.5.6. Sjedenje

Kada slijepa osoba želi sjesti, vodič je dužan opisati mjesto, oblik, vrstu i konstrukciju stolice. Potom vodič dovodi slijepu osobu u kontakt sa sjedalicom, najčešće polažući ruku vođene osobe na stražnji rub naslona ili na naslon za ruke. Ako se radi o stolici bez naslona, vodič treba dovesti slijepu osobu da ostvari kontakt koljenom ili potkoljenicom s rubom sjedala. Slijepa osoba pretraži rukom sjedalo da „vidi“, a zatim se okrene da sjedne. Prilikom sjedanja za stol također je dobro dati osnovne informacije verbalno, a potom vodič smješta jednu ruku slijepu osobu na naslon stolice, a drugu ruku na rub stola. Potom slijepa osoba izvlači stolicu te istom rukom pretraži sjedalo. Koristeći ruku kojom se naslanja na stol slijepa osoba se pomiče prema stolu te sjeda.

8.5.7. Ovako se NE vodi slijepa osoba

Slijepu osobu se nikada ne smije gurati ispred sebe, povlačiti niti voditi tako da je u ravnini s videćim vodičem.

8.5.8. Prekid kontakta

Prekid kontakta najavite verbalno. Pozdravite slijepu osobu ili recite da ćete se začas vratiti. Slijepu osobu ostavite pored čvrste točke kako bi se mogla orijentirati. To može biti sjedalo u čekaonici, stup u hodniku ili zid na koji se može nasloniti. Nemojte je postaviti tako da predstavlja prepreku drugim prolaznicima.

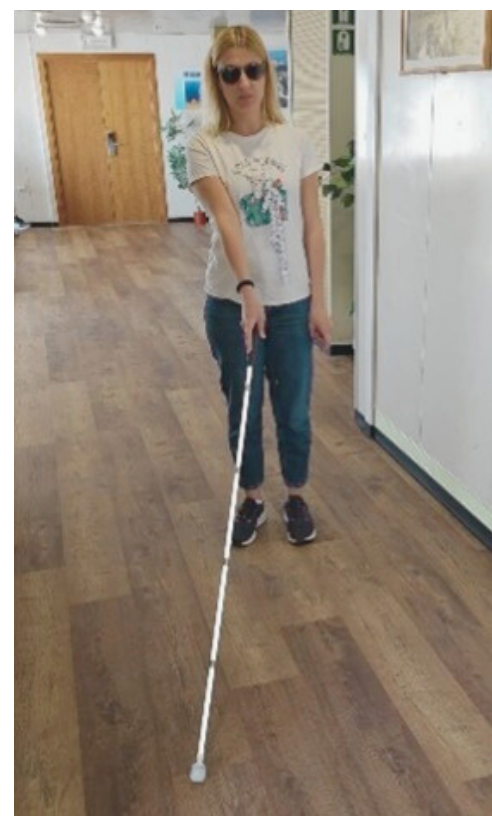
Najavite svoj odlazak kako se ne bi dogodilo da slijepa osoba nije primijetila da ste otišli i nastavila govoriti u prazno, premda to bilo nakratko.

8.6. Kretanje uz pomoć dugog bijelog štapa

8.6.1. Dijagonalna tehnika

Tehnika koja se koristi prvenstveno u zatvorenim prostorima. Štap se može držati bilo u dominantnoj ili nedominantnoj ruci ovisno s koje nam se strane nalazi zid koji ćemo slijediti. Slijepa osoba drži štap u dijagonalnom položaju ispred tijela i prati podlogu u blizini zida. Ova tehnika omogućava pronalaženje prepreka, detektiranje stepenica i orijentira. Tehnika je pogodna i za upoznavanje i istraživanje prostora.

8.6.2. Dodirna tehnika

Tehnika se koristi u kretanju u vanjskom prostoru. Štap se drži u dominantnoj ruci. Štap se stalno pokreće i istražuje prostor ispred slijepe osobe i na taj joj način pokazuje što se ispred nje nalazi. Kada osoba zakorači desnom nogom, štap je na lijevoj strani i pokazuje joj što će osjetiti lijevom nogom, štap je na desnoj strani i pokazuje što će biti kada zakorači desnom nogom.

8.6.3. Klizna tehnika

Klizna tehnika kretanja s dugim bijelim štapom je metoda koju slijepi osobe koriste za sigurno kretanje i otkrivanje prepreka na svom putu. Slijepi osobe drže štap u dominantnoj ruci, s palcem usmjerenim prema dolje. Drška štapa treba biti u visini struka. Štap treba biti postavljen ispred tijela, s vrhom štapa koji dodiruje tlo. Štap treba biti nagnut prema naprijed pod blagim kutom. Slijepa osoba pomiče štap s jedne strane na drugu u luku ispred sebe, tako da vrh štapa klizi po tlu. Pokreti trebaju biti glatki i kontinuirani. Širina luka koji štap opisuje treba biti malo šira od širine tijela slijepi osobe kako bi pokrila cijeli prostor ispred sebe. Slijepa osoba sinkronizira pokrete štapa s koracima. Kada pomiče štap ulijevo, koraknite desnom nogom, i obrnuto. To pomaže u održavanju ravnoteže i ritma. Kada vrh štapa naiđe na prepreku, slijepa osoba osjetit će promjenu u otporu ili zvuku. Zaustavlja se i istražuje prepreku štapom kako bi odredila njezinu veličinu i oblik. Ovisno o terenu, tehnika se prilagođava.

8.7. Kretanje uz pomoć psa vodiča

Psi vodiči slijepih i slabovidnih osoba mnogo su više od najboljih prijatelja, oni su njihovi asistenti i oči u svijet. Psi vodiči su školovani psi čiji je osnovni zadatak poboljšati kvalitetu života slijepih i slabovidnih osoba te im omogućiti što sigurnije i jednostavnije kretanje, snalaženje i samostalnost u obavljanju svakodnevnih obaveza i aktivnosti.

Psi vodiči izvježbani su da slijepoj osobi omoguće sigurno kretanje ulicom, vožnju gradskim prijevozom, siguran prelazak preko zebre za pješake te im služe kao pomoć do dolaska na željenu destinaciju.

Školovanje pasa vodiča

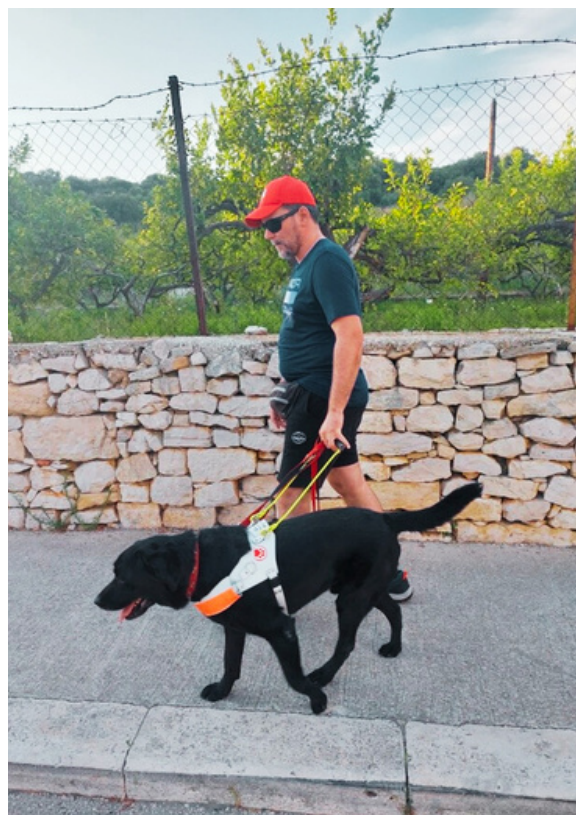
Psi koji se školuju za vodiče slijepih osoba moraju imati brojne karakteristike i kvalitete koje većina pasmina i jedinki ove vrste životinje ne posjeduje ili ih vrlo teško nauči. Oni moraju biti iznimno poslušni, staloženi, odlučni i inteligentni. Danas se najviše koriste labrador retrieveri. Štenci koji dolaze u centre za školovanje najčešće se uzimaju iz već prije provjerenih uzgajivačnica pasa kod kojih genetika rođenih štenaca već sama po sebi predstavlja garanciju da bi takav pas bio dobar za vodiča slijepih osoba. Odabrani štenci za školovanje ne idu odmah na obuku, već odlaze u volonterske obitelji na socijalizaciju. Socijalizatori udomljavaju štene na otprilike godinu dana i čiji je osnovni zadatak naučiti ga osnovama ponašanja i socijalizacije. Nakon socijalizacije, sada već odrasli pas napokon kreće s obukom u centru za školovanje vodiča slijepih osoba. Trening traje nekoliko mjeseci i podijeljen je u više faza. Sa psom radi za to školovana i stručna osoba, odnosno instruktor.

Nakon završene obuke pas se dodjeljuje korisniku. Da bi se korisniku odabrao pravi pas, pas i korisnik moraju se poklapati u više različitih područja, po naravi, brzini hoda, obiteljskoj situaciji korisnika i slično. Radni vijek psa vodiča slijepih osoba je otprilike sedam godina, nakon čega odlazi u zasluženu pseću mirovinu.

Pas vodič i korisnik imaju posebnu vezu i povjerenje te je pas slijepoj osobi asistent.

Pas vodič ima pravo na pristup i boravak na svim javnim mjestima

Prema Zakonu o korištenju psa pomagača (NN 39/19), korisnik psa pomagača, kandidat za korištenje psa pomagača, voditelj psa pomagača, kandidat za voditelja psa pomagača, socijalizator psa pomagača i radni instruktor sa psom pomagačem imaju pravo pristupa i boravka u javnom prostoru, pravo korištenja javnog prijevoza bez plaćanja vozne karte za psa pomagača te pravo zadržavanja u prostoru predviđenom za putnike. Isto tako navedene osobe sa psom pomagačem imaju pravo pristupa i boravka na radnom mjestu, u zdravstvenoj odgojno-obrazovnoj znanstvenom objektu te vjerskom objektu. Prema tome pas pomagač, u ovom slučaju pas vodič ima pravo ulaska i pristupa svim institucijama. Zakonom su predviđene velike novčane kazne, ukoliko se psu pomagaču zabrani ulaz i pristup u javnim institucijama i drugim objektima.

OPĆENITA PRAVILA PONAŠANJA PREMA PSU VODIČU

PRIĐITE VLASNIKU, A NE PSU - Psi vodiču posao je paziti na svog vlasnika. Njih dvoje su tim i ovise jedan o drugome. Psi se teško koncentrirati na potrebe vlasnika ako mu prilaze nepoznati ljudi, mašu i proizvode čudne zvukove. Poštujte njegovo adno mjesto. Želite li pozdraviti psa, obavezno se prvo obratite korisniku.

NIKAD NE DIRAJTE PSA BEZ DOZVOLE KORISNIKA - Kao i svi ostali, psi vodiči vole da ih se mazi i češka, no nemojte to činiti bez dopuštenja vlasnika. Iako se možda ne čini tako, možda upravo pomažu svom vlasniku i češkanje bi ih moglo omesti.

UDALJITE SVOG PSA OD PSA VODIČA - Svi se volimo družiti sa svojim prijateljima, no ne kad smo na poslu. Psi vodič je upravo u smjeni i ne treba ga se ometati. Želite li da se upoznaju, svakako prvo provjerite s vlasnikom. Ako vaš ljubimac želi ponjušiti psa ili nekontrolirano laje, udaljite se i poštujte pse vodiče.

NIKAD NE HRANITE PSA VODIČA - Osim što ga ometa, postoji mogućnost da je pas alergičan na neku namirnicu. Većina pasa vodiča je na posebnoj prehrani koja je strogo regulirana, stoga nemojte nuditi hranu psu. Želite li mu dati poslasticu, obratite se korisniku i provjerite smijete li to učiniti.

Čak i kad spava pored vlasnika, pas vodič je u radu. Ne dirajte ga.

ZA VIŠE INFORMACIJA O ŽUPANIJSKOJ UDRUZI SLIJEPIH PRONAĐITE NAS NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

Pronađite nas na društvenim mrežama:

Posjetite našu [web stranicu](#) ili nam pišite na split@udrugaslijepih.hr.

Veselimo se upoznati Vas 😊

**Financijski
podrška**

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

**Županijska
udruga slijepih
SPLIT**